

Izvještaj

o učešću ministra ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera Damjana Čulafića na konferenciji Ujedinjeni za klimu – Regionalna saradnja za otporniju budućnost,

5-7. maj 2026. godine,

Tirana, Republika Albanija

Uvod

Na poziv g-dina Sofjana Jaupaja, ministra zaštite životne sredine Republike Albanije, delegacija Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, predvođena ministrom Damjanom Ćulafićem je učestvovala na konferenciji *Ujedinjeni za klimu – Regionalna saradnja za otporniju budućnost*, koja se održala 5-7. maja u Tirani.

Konferencija, koju je organizovalo Ministarstvo za zaštitu životne sredine Albanije i GIZ u okviru Regionalnog klimatskog partnerstva između Njemačke i Zapadnog Balkana, okupila je ministre, lidere u oblasti klimatskog finansiranja i donosiocice odluka na visokom nivou kako bi se unaprijedio koordinisani regionalni pristup klimatskim akcijama i adaptaciji, u skladu sa klimatskom politikom EU i prioritetima pristupanja.

Ključna poruka konferencije je da klimatski uticaji ne prestaju na nacionalnim granicama. Rijeke, ekosistemi, ekonomski koridori i prirodni rizici su zajednički za region, te reakcije moraju biti koordinisane. U ovom duhu, konferencija se fokusirala na jačanje prekogranične saradnje, unapređenje korišćenja klimatskih podataka i sistema ranog upozoravanja, kao i mobilisanje finansiranja za konkretne projekte adaptacije.

Sastav delegacije

Za članove delegacije Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera određeni su:

- 1) Damjan Ćulafić, ministar ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, šef delegacije;
- 2) dr Zoran Dabetić, državni sekretar u Ministarstvu ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, član;
- 3) Ivana Grujić, v.d. generalne direktorice Direktorata za klimatske promjene i održivi razvoj u Ministarstvu ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, članica.

I Aktivnosti

U okviru konferencije su organizovani paneli na visokom nivou o klimatskom finansiranju na Zapadnom Balkanu, ulozi naučnih podataka u kreiranju politika, i posebne sesije o određenim sektorima kao što su poljoprivreda, urbani razvoj i urbana mobilnost. Posebna pažnja je bila posvećena ulozi lokalne samouprave, privatnog sektora i inovacija — uključujući korišćenje novih tehnologija i vještačke inteligencije u adaptaciji na klimatske promjene.

Fokus prvog dana konferencije je bio na jačanju regionalne saradnje i političke posvećenosti prilagođavanju klimatskim promjenama širom Zapadnog Balkana. Održan je ministarski panel na visokom nivou tokom kog je ministar Ćulafić govorio o unapređenju klimatskih politika, primjeni rješenja zasnovanih na prirodi i značaju regionalne saradnje u procesu prilagođavanja klimatskim promjenama. Tom prilikom je istakao da Crna Gora kontinuirano unapređuje sistem prilagođavanja klimatskim promjenama kroz usvajanje ključnih zakonskih i strateških dokumenata, sa posebnim fokusom na jačanje otpornosti obalnih područja i zaštitu ekosistema.

Govoreći o regionalnoj saradnji, ocijenjeno je da klimatski rizici prevazilaze administrativne granice, zbog čega je zajednički regionalni pristup od ključnog značaja. Istovremeno, zajednički regionalni pristup omogućava snažniji i usklađeniji nastup prema Evropskoj uniji i međunarodnim finansijskim institucijama, čime se značajno povećavaju šanse za pristup fondovima i tehničkoj podršci.

Panel diskusiji "*Bridging the Adaptation Gap*" ispred Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera učešće je uzeo državni sekretar Zoran Dabetić. Učešće su takođe uzeli predstavnici vlada Zapadnog Balkana, međunarodnih institucija za klimatsko finansiranje i razvojnih banaka, sa ciljem da istraže kako region može efikasnije preći od klimatskog planiranja ka implementaciji. Povezivanje ovih finansijskih instrumenata sa konkretnim, sprovodivim projektima i dalje predstavlja značajnu prepreku.

Sa konferencije je poslata snažna poruka da znanje, metodologije i testirani pristupi za klimatski otpornu i održivu urbanu mobilnost već postoje širom EU. Ovo uključuje alate i okvire razvijene u okviru TEN-T regulative i povezane evropske transportne politike. Ključni izazov za region WB6 stoga nije počinjanje ispočetka, već repliciranje i prilagođavanje dokazanih modela uz kontinuiranu podršku donatora i međunarodnih finansijskih institucija. Učesnici su naglasili da region treba da se fokusira na povećanje obima implementacije i „iskorišćavanje” postojećeg znanja, pilot iskustava i dostupnih finansijskih mogućnosti kako bi se ubrzala tranzicija ka otpornijim i održivijim transportnim sistemima.

Konferencija *Ujedinjeni za klimu – Regionalna saradnja za otporniju budućnost* rezultirala je jačanjem političke posvećenosti procesu prilagođavanja klimatskim promjenama, unapređenjem razumijevanja načina na koji se strategije prilagođavanju u konkretne investicije, podizanjem svijesti o značaju pouzdanih klimatskih podataka i klimatskih usluga, kao i unapređenjem regionalne saradnje u cilju efikasnijeg rješavanja klimatskih rizika.

Na marginama konferencije održan je i bilateralni sastanak delegacije Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera predvođena ministrom Ćulafićem sa ministrom životne sredine Republike Albanije, gospodinom Sofjanom Jaupajem. Tokom sastanka bilo je riječi o procesu evropskih integracija, sa posebnim fokusom na Poglavlje 27 – životna sredina i klimatske promjene, o odnosima Crne Gore i Albanije, kao i o jačanju bilateralne saradnje u oblasti zaštite Skadarskog jezera i rijeke Bojane. Dogovoreni su konkretni koraci u smjeru zajedničke zaštite i održivog upravljanja ovim važnim resursima prirode. Na kraju sastanka potvrđeni su dobri i prijateljski odnosi dvije države, uz zajedničku ocjenu da Crna Gora i Albanija posjeduju bogato kulturno, historijsko i prirodno nasljeđe koje Evropa prepoznaje i cijeni.

Shodno navedenom, predlažemo da Vlada donese sljedeći

ZAKLJUČAK

1. Vlada Crne Gore se, na sjednici održanoj _____ 2025. godine, upoznala sa Izvještajem o učešću ministra ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, Damjana Čulafića na konferenciji Ujedinjeni za klimu – Regionalna saradnja za otporniju budućnost, 5-7. maj 2026. godine, Tirana, Albanija.